

ZAADOPBRENGST, LEEFTIJD EN DATUM VAN KEGELPLUK VAN DOUGLASOPSTANDEN

[232.31]

door

H. A. LUDWIG

Inleiding.

Nu de voorraden zaad van de laatste grote douglasoogst van 1958/1959 verbruikt zijn, ziet de bosbouwer uit naar een volgende oogst van inlandse herkomst. Naast de vraag welke opstanden op grond van uiterlijk en houtproductie al dan niet voor de zaadwinning in aanmerking komen, is het van belang te weten:

a) van welke leeftijd af een opstand voldoende kiemkrachtig zaad produceert, b) wanneer met het plukken van de kegels moet worden begonnen.

Deze vragen worden nagegaan aan de hand van de gegevens uit de administratie van het Staatsbosbeheer van de oogst 1958/1959.

Onderzoek.

Uit de boswachterijen Speulder- en Sprielderbos, Garderen en Kootwijk zijn van 36 opstanden gegevens verzameld omtrent leeftijd (plantjaar), kiemkracht en aantal kg zaad per hl verse kegels na schoning van het zaad. De kiemkracht werd bepaald op 24-6-1959 door het Rijksproefstation voor Zaadcontrole te Wageningen.

Aangezien bij de aanvang van het onderzoek werd vermoed dat niet alleen de leeftijd van de opstand een rol speelt bij de opbrengst van het zaad maar ook de datum van het plukken van de kegels (waarvoor is aangehouden de datum van aankomst van de kegels aan de Rijkszaadeest te Stroe), zijn de opbrengsten aan zaad per hl kegels gegroepeerd zowel naar de leeftijd als naar de datum van aanvoer. Uit het op deze wijze verkregen overzicht werden de volgende leeftijdsgroepen samengesteld: 21 en 22 jaar; 23—33 jaar en 43—49 jaar.

De leeftijdsgroep 33—43 jaar ontbreekt geheel omdat in de betrokken boswachterijen uit de opstanden, aangelegd in de jaren 1915 tot 1925 geen kegels waren verzameld.

Ten slotte werden de rekenkundige gemiddelden van iedere kolom berekend en neergelegd in bijgaand overzicht.

Resultaten.

I. Uit het overzicht blijkt dat de opbrengst aan zaad in het jaar 1958/1959 zeker werd bepaald door de datum van het plukken van de kegels (kolom 3); in dat seizoen gaf de pluk in de laatste week van september de hoogste opbrengsten.

II. Voor de zaadopbrengst bleek in dit geval de leeftijd van de opstand van geen belang te zijn voor de opstanden ouder dan 23 jaar.

III. De kiemkracht van het zaad werd niet beïnvloed door de leeftijd van de opstand; ook de jongste opstanden produceerden goed kiemkrachtig zaad.

Conclusie.

In het seizoen 1958/1959 werd dus de hoogste opbrengst aan zaad verkregen bij opstanden ouder dan 23 jaar waarvan de kegels in de laatste week van september waren geoogst.

De datum waarop het plukken van de kegels moet worden beëindigd (bij warm weer laten de kegels al spoedig het zaad vallen) is uit de gegevens van de oogst 1958/1959 niet op te maken, omdat van de Veluwe op 17 oktober 1958 alleen nog maar kegels werden aangevoerd van één object (Eperweg, Nunspeet).

Bezien we hiernaast enkele gegevens van de oogst 1956/1957, dan blijkt ook hier een stijging in de opbrengst totdat met de op 20 tot 24 september 1956 aangevoerde kegels uit het Speulder- en Sprielderbos de hoogste opbrengst werd bereikt. De laatste aanvoer vond toen plaats op 27 oktober 1956 (Heerde complex A en Eperholt) waarvan de opbrengst ongeveer 10% lager lag dan die uit de kegels die op 20 tot 24 september uit het Speulder- en Sprielderbos waren aangevoerd.

Hieruit kan worden afgeleid dat de hoogste opbrengsten in een tijdsbestek van slechts enkele weken vallen.

1	2	3	4	5	6
datum aanvoer kegels, object en leeftijd van de opstanden	jaar van aanleg	kg zaad per hl kegels na schoning	kiemkracht	loze zaden %	aantal opstanden
<i>aanvoer 3—5/9/1958</i>					
Speulder- en Sprielderbos					
23—33 jaar	1925/1935	0,45	81	5	4
<i>aanvoer 9—15/9/1958</i>					
Speulder- en Sprielderbos					
21 en 22 jaar	1936/1937	0,40	88	3	1
23—33 jaar	1925/1935	0,50	82	6	6
Kootwijk en Garderen					
23—33 jaar	1925/1935	0,56	83	4	4
<i>aanvoer 22—26/9/1958</i>					
Speulder- en Sprielderbos					
21 en 22 jaar	1936/1937	0,38	82	10	2
23—33 jaar	1925/1935	0,57	84	6	8
43—49 jaar	1909/1915	0,59	81	9	9
Kootwijk en Garderen					
23—33 jaar	1925/1935	0,74	86	2	2
<i>aanvoer 17/10/1958</i>					
Eperweg-Nunspeet					
± 25 jaar	± 1933	0,54	80	8	1